

високої конкурентоспроможності випускників економічних спеціальностей є інтеграція вищої освіти, науки і бізнесу. В провідних країнах світу, які займають найвищі позиції за рівнем розвитку національної вищої освіти у світовім рейтингу, неухильно збільшується частка досліджень і розробок в структурі навчання висококваліфікованих фахівців у грошовому вираженні, тобто в закладах вищої освіти цих країн більшою мірою реалізується принцип «навчання через дослідження і розробки». Визначальним чинником економічного зростання в умовах глобалізації є не матеріальна, а інтелектуальна складова – знання людини, які спричиняють зростання продуктивності праці та величини ВВП.

Таким чином, самостійна робота студентів ВНЗ – найважливіша передумова повноцінного оволодіння знаннями, вміннями та навичками, які дадуть можливість більш ефективно адаптуватися нашій країні в глобалізованому економічному просторі, забезпечивши високу конкурентоспроможність національної освіти та економіки загалом.

Перелік посилань:

1. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Л. М. Журавська // *Освіта та управління*. – Т. 3. – 1999. – № 2.2. – С. 65.
2. Куклін О. Стратегічні пріоритети розвитку вищої освіти України / О. Куклін // *Вища школа*. – 2012. – № 8. – С. 28-36.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ ШЛЯХОМ ФРОНТАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

В.С. Білошанка, канд. екон. наук, доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Важливим чинником в управлінні освітнім процесом в університеті залишається внутрішній контроль, покликаний виконувати роль зворотного зв'язку між викладачами й студентами.

У теорії і практиці навчання традиційно застосовуються три різновиди контролю: поточний, рубіжний, підсумковий. Вони розрізняються за метою, часом здійснення, застосовуваних засобів та методів. Види контролю нерівноцінні в сенсі об'єктивності, перевірити глибину засвоєння вивченого матеріалу. Для інтенсифікації контролю знань студентів необхідно спиратися як на традиційні, класичні, перевірені часом форми, так і нові педагогічні технології, авторські ноу-хау оцінки знань. Але немає ніяких підстав для відмови від традиційних форм контролю (одним з яких є фронтальний), проте їх слід наповнювати новим змістом, щоб правильно поєднувати контроль, взаємоконтроль і самоконтроль.

У ринковій економіці майбутня трудова діяльність студента пред'являє конкретні і дуже високі вимоги до професійних компетенцій. На практиці відомі випадки, коли молодий фахівець, цікавлячись роботою і проявляючи здатності в ній, ясно усвідомлював, що йому не вистачає знань, з різних причин недоотриманих під час навчання. Ряд причин «недоотриманих» знань: несерйозна самостійна робота, невміння в міжсесійний період розподілити пріоритети, відсутність літератури, слабка установка викладача на вивчення даної економічної дисципліни, слабкий контроль впродовж навчального семестру та в ході сесії.

Контроль знань студентів являє собою співвідношення досягнутих результатів із запланованими цілями навчання [1]. Добре поставлений контроль дозволяє викладачу не тільки правильно оцінити рівень засвоєння студентами досліджуваного матеріалу, але і побачити власні удачі і похибки.

Серед цілей фронтального контролю знань можна виділити наступні: перевірити виконання домашнього завдання [2], виявити підготовленість студентів до вивчення нового матеріалу, перевірити ступінь розуміння і засвоєння нових знань. У залежності від змісту він проводиться по матеріалах попередніх лекцій або по окремих розділах і темах курсу.

Різноманіття вживаних в ході фронтального контролю форм опитування допомагає розвинути велику гнучкість у відтворенні матеріалу, що сприяє розвитку різних здібностей студентів. Усне опитування як діалог викладача з групою (фронтальне опитування) проводиться зазвичай на перших етапах навчання, коли: потрібне уточнення і класифікація знань; перевіряється, що вже засвоєно на цьому етапі навчання, а що вимагає додаткового навчального часу або інших способів навчальної роботи.

В ході фронтального контролю важлива продумана система питань, які перевіряють не тільки здатність студентів запам'ятовувати і відтворювати інформацію, а й усвідомленість засвоєння, здатність міркувати, висловлювати свою думку, аргументувати висловлювання, брати активну участь у спільній розмові, вміння конкретизувати загальні поняття.

Оцінювання усних відповідей студентів при використанні фронтальних форм роботи в традиційному варіанті досить важко [3, 4]. Однак можна запропонувати «прийом ланцюга», який зберігає головну перевагу фронтального опитування – його масовість – і одночасно дозволяє адекватно оцінити роботу учнів. Змістова сторона «прийому ланцюга» полягає в тому, що відповідь на поставлене викладачем запитання складається з пропозицій, які послідовно, по черзі виголошують студенти. «Ланцюг» – простий і наочний спосіб колективної систематизації інформації або, перетворення окремих відомостей та інформації в знання.

Оцінка знань внаслідок фронтального опитування допомагає студенту самому розібратися в рівні своїх знань. Одні студенти позбавляються від зайвої самовпевненості, іншим правильна відповідь надає впевненість у собі, сприяє вихованню почуття власної гідності, допомагає завоювати авторитет у групі. Головне, щоб всі студенти впевнені в об'єктивності оцінки їхніх знань. Аналіз відповідей студентів дозволяє глибоко вивчити прогалини і досягнення окремих студентів, виділити типові помилки й основні труднощі студентів, вивчити причини їхньої появи і намітити шляхи їхнього усунення для забезпечення ефективності навчання економічним дисциплінам.

Студенти мають розуміти, що в сучасних умовах реалізувати себе як висококласного фахівця можна тільки при наявності професійного інтересу і особистісної позиції на самопізнання і саморегуляцію. Результати фронтального контролю мають сенс і впливають на ефективність навчальної діяльності, якщо: аналізується правильність вибору критеріїв оцінки знань, шукаються шляхи зіставлення та порівняння знань окремих студентів, розробляються напрями та етапи корекції виявлених недоліків процесу навчання економічним дисциплінам.

Перелік посилань:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи : курс лекцій: модульне навчання / А. М. Алексюк. – К. : Вища школа, 1998.
2. Рісс В. Л. Контроль знань учнів / В. Л. Рісс. – М. : Педагогіка, 1982.
3. Семенько Т. І. Організація контролю на основі організаційної моделі управління / Т. І. Семенько // Завуч. – 2005. – № 7. – С. 65-77.
4. Чікурова М. В. Організація контрольної діяльності в загальноосвітньому закладі / М. В. Чікурова // Завуч. – 2005. – № 2. – С. 97-121.

ПРОВЕДЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ ДИПЛОМНИХ РОБІТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» НА ФАКУЛЬТЕТІ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕСУ ХНАДУ

*К. О. Горова, канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Згідно листа Міністерства Освіти і Науки України № 2.1/10-2675 від 09.11.2016 Харківський національний автомобільно-дорожній університет було призначено базовим вищим навчальним закладом з проведення Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт студентів вищих навчальних закладів освіти зі спеціальності «Економіка підприємства» за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст, магістр. Конкурс проводиться з метою підвищення якості дипломних робіт студентів, їх наукової та прикладної наповненості, активізації наукової та практичної роботи студентів під час підготовки дипломних робіт. На конкурс можуть бути подані захищені дипломні роботи студентів-випускників за спеціальністю «Економіка підприємства» вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації незалежно від форм власності та підпорядкування, у тому числі роботи іноземців. Дипломні роботи, що подаються на конкурс, мають бути захищені не раніше 1 березня попереднього року. Подані на Конкурс роботи мають відповідати вимогам галузевих стандартів.

Конкурс проводиться у два тури: перший тур – внутрішній етап у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації (січень-лютий); другий тур – всеукраїнський етап у вищому навчальному закладі III-IV рівнів акредитації, що призначено базовим.

Для організації та проведення другого туру Конкурсу у базовому вищому навчальному закладі з проведення другого туру створюється конкурсна комісія, до складу якої входять науково-педагогічні працівники вищого навчального закладу, у якому проводиться другий тур, представники інших вищих навчальних закладів, наукових установ, підприємств, громадських організацій тощо. Члени конкурсної комісії повинні бути співробітниками кафедр, що є випускаючими за спеціальністю «Економіка підприємства», та мати науковий ступінь кандидата або доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної